

at foreslaa hele Klasse-lotteriet affattet. Dette Principstandpunkt skal jeg senere komme tilbage til. Hvorledes Klasse-lotteri-institutionen har udviklet sig i de senere Aar, vil man kunne se af følgende Tal. I 1869 var der 50,000 Lodder, i 1871 60,000, i 1875 75,000, i 1891 85,000, i Fjor gif vi op til 100,000 og nu foreslaas der en ny Udvidelse med 10,000 Lodder. Man vil deraf se, at i de 20 Aar, fra 1869 til 1890, udvidedes Klasse-lotteriet med 25,000 Lodder, medens vi i de 4 Aar fra 1891 til 1895 har udvidet det med et lignende Antal, og nu i 1896 er der foreslaaet en ny Udvidelse med 10,000 Lodder. Naar der nu er Tale om 200,000 eller efter det sidste Forslag 210,000 Lodder, er det ingenlunde saaledes at forstaa, at dette er Antallet paa alle de Lodsedler, som spredes ud i Landet, tværtimod. I 1882—83 blev det underjagt, hvorledes Forholdet stillede sig med Hensyn til Salget af Lotterisedler. Det viste sig da, at for hver helt Lod, der blev solgt, blev solgt 3 halve, 15 Kvarter og 8 Ottendedele. Det er det omtrentlige Forhold. Det staar i Rigsdagstidende anført i Tusinder, men jeg har saa nøje som muligt gengivet det i smaa Tal. Man vil se, at der var langt flere delte end hele Lodder, og det samlede Antal af enkelte Lodsedler kom den Gang op mod 2,400,000 for Helaaret. Hvis Forholdet ikke har forandret sig synderlig siden da mellem Salget af hele og delte Lodder, ville vi nu være naaede saa vidt, at vi i vort lille Land omsætte betydelig over 4 Mill. enkelte Lodsedler, og hvis den foreslaaede Udvidelse bliver accepteret, ville vi komme stærkt op imod 5 Mill. Sedler. Jeg mener, at der endelig en Gang kunde være Anledning til at sige holdt. Det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgfreds (A. Nielsen) talte i Gaar under Behandlingen af en anden Sag om et Skraaplan, vi vare komne ind paa. Jeg mener, at vi, hvad Lotteriet angaar, absolut ere komne ind paa et Skraaplan, hvor der er al Anledning til at tænke sig om i Tide og sige holdt. Der tales nu om, at vi omsætte en hel Del Lodder i Norge og Sverige. Det er utvivlsomt rigtigt, men jeg er tilbøjelig til at tro, at man betydelig overburder dette Salg. Der kommer ganske vist Penge ind, men der gaar tilsvarende Gevinster ud; det, der bliver tilbage, er kun de 10 pCt. for Staten og Stempelafgiften. Naar man vil se aldeles nøjternt paa denne Institution, kommer man nødvendigvis til det Resultat, at Klasse-lotteriet ikke er et Aktiv, men et Passiv i Statshusholdningen. Hvis nogen tvivler derom, skal jeg gerne være villig til at give

en nærmere Forklaring. Saaledes er det faktisk, og ved en Udvidelse af Lotteriet gaa vi til en Udvidelse af et Passiv i Statshusholdningen. Man indvender, at hvis Folk ikke kan spille i det indenlandske Lotteri, vil man spille i de udenlandske Lotterier. Det vil man ogsaa til Dels gøre, men efter en meget indskrænket Maalestof. Der er noget, der hedder Mistænktheden, og den er det naturlige Bærn for dem, der kunne have Lykt til at udgive deres Penge til et letfindigt Spil. Men det, at Staten kalder Lotteriet autoriseret og udøver en Kontrol med det, beroliger Folk; de vide, alt gaar ærligt til, og de være derfor ikke den Betænkelse ved at spille som, hvis de skulde sende deres Penge til Udlandet. Men ogsaa med Hensyn til de Penge, der gaa til Udlandet, bør man virkelig iagttage, at et forholdsmæssigt Beløb i Gevinster fra Udlandet kommer tilbage; Tabet, der til syvende og sidst kommer frem, er ikke saa betydeligt, som man ofte er tilbøjelig til at tro. Jeg skal ikke trætte Tinget med, at opregne alle de Grunde, der tale imod Klasse-lotteri-institutionen. Jeg skal blot nævne nogle af de vigtigste Punkter: Man frister gennem Klasse-lotteriet slege Karakterer, man fremmer gennem det Betændigheden, og man svækker den nationale Sparssommelighedssans. Dette sidste Hensyn var det afgørende, da man i England for flere Generationer siden ophævede Lotteri-institutionen. Man havde der erfaret og iagttaget, at Lotteriet svækkede den nationale Sparssommelighedssans. Det vilde man ikke være med til, og derfor affastede man Lotterierne. Sagen er den, at det netop er under vanskelige Perioder, naar et Menneske staar i en meget vanskelig Situation, naar han trænger til at handle med klart Blik, trænger til sin fulde Handkraft, at han ved de røde Lotterisedler fristes til at købe en Seddel og stole paa Heldet i Stedet for at stole paa sin egen Kraft og Dygtighed. Jeg tror, at enhver, der i det hele har tænkt nøjere over denne Sag, vil vide, at saaledes gaar det til i det praktiske Liv, saaledes kunne vi jævnlig se det rundt omkring os. Jeg mener, at Lotteriet moralsk set er forkasteligt, og det er tillige økonomisk set et aldeles uforsvarligt System. Nu vil man sige, at naar det er mit Syn paa Sagen, bør jeg virkelig stille Forslag om at ophæve det hele. Men det vilde efter min Mening være en tom Demonstration. Man ophæver og affaster ikke ved en enkelt Afstemning paa Rigsdagen den Spillelidenstab, som Lovgivningsmagten gennem flere Generationer har været med til at skabe og fremme. Jeg tror, at man bliver nødt til at gaa den Vej efter-